

YENİ ÇAĞ DİNİ

Ezoterik Gelenegın Popöler Kültüre Dönüşümü

Dr. Hesna Serra AKSEL

Eskiyeni Yayınları: 118

YENİ ÇAĞ DİNİ
Ezoterik Geleneğin Popüler Kültüre Dönüşümü

Dr. Hesna Serra AKSEL

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
VADİ GRAFİK TASARIM VE REKLAMCILIK LTD. ŞTİ.
İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1
Yenimahalle/ANKARA • Tel: 0 312 395 85 71
(Sertifika No: 47479)

1. Baskı: Mart 2022

ISBN: 78-625-7673-30-3

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mahallesi Boyacılar Sokak No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

YENİ ÇAĞ DİNİ

Ezoterik Gelenegın Popöler Kültüre Dönüşümü

Dr. Hesna Serra AKSEL

Ankara 2022

Hesna Serra AKSEL

2009 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun olduktan sonra iki yıl süreyle Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak görev yaptı. 2011 yılında lisansüstü eğitim öncesi dil eğitimi için Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti. 2014 yılında Temple Üniversitesi (ABD) Religious Studies (Din Bilimleri) bölümünde yüksek lisansını tamamladı. 2018 yılında aynı üniversitede doktora programını tamamlayarak doktor unvanını aldı. 2018 yılından bu yana Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ -----	7
GİRİŞ -----	8

BİRİNCİ BÖLÜM

YENİ ÇAĞ FENOMENİ -----	19
Din-Maneviyat Ayrımı -----	20
İsimlendirme ve Sınırlarını Belirleme Problemi -----	24
Bir Kategori Olarak Yeni Çağ -----	30
Yeni Çağ ve YDH Ayrımı -----	35

İKİNCİ. BÖLÜM

TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ -----	39
Batı Ezoterizminin Etkisi-----	40
Karşıt Kültür Hareketi-----	45
Günümüzde Yeni Çağ-----	51
Pre-Modern, Modern ve Post-Modern Tartışması-----	56

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BENLİK MERKEZLİ MANEVİYAT -----	65
Aşkın Benlik -----	78
Perennial Felsefe -----	84

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HOLİSTİK DÜNYA GÖRÜŞÜ VE YAŞAM TARZI-----	87
Holistik Sağlık -----	95
Antik Kaynaklara Dönüş -----	99
Enerji Tedavileri -----	103

BEŞİNCİ BÖLÜM

TÜKETİM VE MEDYA ----- 111

Kapitalizm ve Maneviyat ----- 114

Medya ve Yeni Çağ ----- 128

SONUÇ ----- 135

KAYNAKÇA ----- 140

ÖN SÖZ

Modern bilim dünyayı gizemlerinden arındırıp nedensellik zinciri ve materyalizm temelinde hesaplanabilir ve kontrol edilebilir bir hayat vaat ederek dinlerin sunduğu anlamlandırma şekillerini reddetmiştir. Bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmelerle insanlığın daha önce anlayamadığı doğal olaylara atfettiği doğaüstü güç ve metafizik anlamlara dayandığı düşünülen dinin, bilimin ortaya koyduğu gerçekler ışığında insanlığın gündemini uzun süre işgal etmeden tarih sahnesinden çekilmesi en azından arka plana itilmesi beklenmiştir. Bu beklentinin üzerinde şekillendiği Max Weber'in modern dünyanın giderek sekülerleşmesi hakkındaki düşünceleri bugün hala tartışma konusu olmaktadır (Weber 1948: 139-153). Modernite karşısında Batı'da Hıristiyan gelenek ciddi zorluklarla karşılaşmış ve taraftar kaybederken Weber'in dünyanın efsunlarından arınacağı görüşü doğrulanmış görünmekteydi. Avrupa ve Amerika merkezli gözlemler Hıristiyan kiliselerine olan ilginin düşüşünden yola çıkarak dünya üzerinde bütün dini inanç ve uygulamalarda bir düşüş olacağı sonucuna varmıştı.

Dinin modern insanın hayatının dışına atılacağına dair bu beklentiler bir dönem çok ilgi görmüş olsa da beklenen olmamış ve günümüzde dünyanın dinlerden arınacağına dair görüşlerin yanlışlığı fark edilmiştir. Beklenenin aksine modernitenin itibar kaybettiği geleneksel dinlerin oluşturduğu boşluk alternatif din ve maneviyat anlayışları ile doldurulmaya çalışılmaktadır. Dolayısıyla din şekil değişirse de insan hayatının içinde var olmaya devam etmektedir. Bugün hem geleneksel dinlere hem modern hayat tarzına alternatif olmayı amaçlayan pek çok gruptan bahsetmek mümkündür.

Bunların içinde küresel çapta etkili olan ve birçok hayat tarzına dâhil edilebilen Yeni Çağ dini geniş etki alanından dolayı özellikle dikkat çekicidir. Avrupa ve Kuzey Amerika'da, ana akım kültürün bir parçası haline gelerek sıradanlaşmış ve geniş bir kitle tarafından takip edilir hâle gelmiş Yeni Çağ uygulamaları Din Bilimleri alanında çalışan akademisyenler için ilgi çekici bir konudur. Sadece modern dünyanın merkezi diyebileceğimiz bu bölgelerde değil, Türkiye de dâhil olmak üzere dünyanın pek çok yerinde Yeni Çağ uygulamalarının ve hayat tarzının benzer şekilde popüler olduğunu görmek konunun akademik olarak ele alınmasına dair ihtiyacı artırmaktadır. Farklı ülkelerde farklı hayat tarzlarına sahip insanlar tarafından adapte edilebilir olan bu popüler uygulamalar çoğu zaman arka plandaki birleştirici unsurlar fark edilmeden takip edilmektedir. Bu konuda Türkçe olarak kaleme alınmış çok sayıda araştırmanın da bulunmamasından dolayı, bu çalışmanın konunun ana hatlarını ortaya koyacağı ve sonrasında yapılacak daha detaylı araştırmalara zemin hazırlayacağı umut edilmektedir.

Bu eserin ortaya çıkış sürecinde direkt veya dolaylı olarak katkı sağlayan birçok kişiye teşekkürlerimi sunmak isterim. Özellikle akademik çalışmalarıma zaman ayırabilmem için kendilerine ayıracağım vakitten fedakârlık eden oğlum Yiğit Efe Durmuş ve eşim Ahmet Durmuş'a öz verilerinden dolayı teşekkür ediyorum. Kitabın şekillenme ve sonrasında yazım kontrollerinin yapılma sürecinde desteklerini esirgemeyen meslektaşlarım Prof. Dr. Mustafa Bıyık, Doç. Dr. Feyza Ceyhan Çoştı, Doç. Dr. Özden Kanter, Dr. Elif Büşra Kocalan, Dr. Fatma Nur Bedir ve Arş. Gör. Dila Baran Tekin'e de ayrıca şükranlarımı sunuyorum.

Hesna Serra AKSEL